

Čtvrtek, 16. ledna 2014

P7_TA(2014)0037

Dodržování základního práva na volný pohyb v EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2014 o dodržování základního práva na volný pohyb v EU (2013/2960(RSP))

(2016/C 482/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 21, 45, 47 a 151 Smlouvy o fungování Evropské unie a články 15, 21, 29, 34 a 45 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států ⁽¹⁾, zejména na článek 7 této směrnice,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie ⁽²⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ⁽³⁾ a na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. července 2010 nazvané „Potvrzení volného pohybu pracovníků: práva a hlavní vývojové změny“ (COM(2010)0373),
 - s ohledem na studii zveřejněnou dne 14. října 2013 o dopadu nároků neaktivních osob migrujících v rámci EU na zvláštní nepřispěvkové peněžní dávky a zdravotní péči poskytované podle místa bydliště na systémy sociálního zabezpečení členských států,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2013 nazvané „Volný pohyb občanů EU a jejich rodin: Pět rozhodujících opatření“ (COM(2013)0837),
 - s ohledem na prohlášení o volném pohybu, které místopředsedkyně Komise Redingová učinila na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 5. prosince 2013,
 - s ohledem na prohlášení komisaře László Andora ze dne 1. ledna 2014 o ukončení omezení volného pohybu pracovníků z Bulharska a Rumunska,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 2. dubna 2009 o uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 29. března 2012 o zprávě nazvané „o občanství EU za rok 2010: odstranit překážky pro výkon práv občanů EU ⁽⁶⁾“,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že právo na volný pohyb je jednou ze čtyř základních svobod EU zakotvených ve Smlouvě o fungování Evropské unie, je základním kamenem evropské integrace a je přímo spojeno s občanstvím EU;
- B. vzhledem k tomu, že volný pohyb je jednou ze stěžejních hodnot EU, která dává občanům možnost zvolit si, kde budou žít a pracovat, a vede k mobilitě a rozvoji na trhu práce, ve školství a v dalších oblastech;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Úř. věst. L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 137 E, 27.5.2010, s. 6.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 257 E, 6.9.2013, s. 74.

Čtvrtek, 16. ledna 2014

- C. vzhledem k tomu, že svoboda pohybu představuje právo, které je zaručeno všem evropským občanům bez ohledu na případné hraniční kontroly, jež některé členské státy zavedly při vstupu občanů EU na jejich území; vzhledem k tomu, že skutečnost, že ne všechny členské státy jsou součástí schengenského prostoru, nemá vliv na právo občanů EU na volný pohyb v rámci Unie;
- D. vzhledem k tomu, že občané EU vnímají volný pohyb jako právo, jež je nejtěsněji spjata s občanstvím EU, jako největší výdobytek EU, který přináší užitek hospodářství jejich vlasti;
- E. vzhledem k tomu, že pracovníci EU přispívají do systému sociálního zabezpečení hostitelské země stejným způsobem jako pracovníci této země;
- F. vzhledem k tomu, že přínos volného pohybu mobilních pracovníků EU pro rozvoj hostitelské země je patrný v celé Evropě, zejména v odvětví zdravotnictví, zemědělství a ve stavebnictví;
- G. vzhledem k tomu, že právo občanů EU svobodně pobývat kdekoli na území EU se vztahuje na všechny občany EU bez omezení, ovšem pod podmínkou, že v souladu se směrnicí 2004/38/ES dotyčný občan EU po uplynutí třech měsíců splní právní podmínky, aby nebyl hostitelské zemi přítěží; vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků je základem úspěchu jednotného trhu EU; vzhledem k tomu, že ačkoli pouze 2,8 % všech občanů EU žije v jiném členském státě než ve svém státě původu, mají přesto klíčový význam pro úspěch vnitřního trhu a podporují evropskou ekonomiku;
- H. vzhledem k tomu, že podle zásady rovného zacházení či zákazu diskriminace mají všichni občané EU stejná práva a stejné povinnosti jako státní příslušníci země, v níž žijí (z této zásady vychází nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009); vzhledem k tomu, že každý členský stát se může – při dodržení těchto zásad – svobodně rozhodnout, jaké příspěvky sociálního zabezpečení bude přiznávat a za jakých podmínek; vzhledem k tomu, že pravidla EU pro koordinaci sociálního zabezpečení nepovolují diskriminačně omezovat příspěvky sociálního zabezpečení v případě státních příslušníků EU, kteří v daném členském státě pracují, jsou přímými rodinnými příslušníky pracovníků nebo mají v tomto členském státě obvyklé bydliště;
- I. vzhledem k tomu, že moderní evropská společnost si vzhledem k průmyslovým změnám, globalizaci, novým způsobům organizace práce, demografickým změnám a vývoji dopravních prostředků žádá větší míru mobility pracovníků;
- J. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků představuje pozitivní socio-ekonomický příklad pro EU i členské státy, neboť je milníkem na cestě k integraci EU, hospodářskému rozvoji, sociální soudržnosti a individuálnímu profesnímu růstu, je protívahou k negativním dopadům hospodářské krize a upevňuje postavení Unie jakožto silné hospodářské mocnosti, která je připravena řešit nelehké úkoly spojené s globálními změnami;
- K. vzhledem k tomu, že k 1. lednu 2014 byla zrušena přechodná opatření týkající se volného pohybu pracovníků z Bulharska a Rumunska;
- L. vzhledem k tomu, že Rada opakovaně – například v rámci jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci (8. října 2013, 5.–6. prosince 2013) – podpořila volný pohyb a uznala jeho oboustranné výhody;
- M. vzhledem k tomu, že s blížícími se volbami do Evropského parlamentu se volný pohyb občanů EU stal jedním z témat volební kampaně některých politických stran; vzhledem k tomu, že pokud diskuse na toto téma nebudou probíhat racionálně, hrozí, že dojde k obviňování občanů EU z určitých členských států či mobilních občanů EU k vzestupu rasismu a xenofobie; vzhledem k tomu, že někteří vysoce postavení evropští politikové učinili v poslední době několik prohlášení, která právo na volný pohyb zpochybňují;
- N. vzhledem k tomu, že podle výzkumů Komise jsou mobilní pracovníci čistými přispěvateli do ekonomických systémů a rozpočtů hostitelských zemí; vzhledem k tomu, že mobilní pracovníci jako skupina platí do rozpočtů hostitelských zemí na daních a příspěvcích sociálního zabezpečení více, než sami získají na dávkách, a že výdaje na zdravotní péči neaktivních občanů EU žijících v jiném členském státě jsou velmi malé v poměru k celkovým výdajům na zdravotní péči (0,2 %) či k HDP hostitelských zemí (0,01 %) a že občané EU tvoří jen velmi malý podíl příjemců zvláštních dávek, které se neodvíjejí od placení příspěvků;

Čtvrtek, 16. ledna 2014

1. vyzývá členské státy, aby dodržovaly ustanovení Smlouvy týkající se pravidel EU pro svobodu pohybu a aby zajistily dodržování zásady rovnosti a základního práva na volný pohyb ve všech členských státech;
2. důrazně odmítá postoj některých evropských představitelů, kteří volají po změnách a omezeních volného pohybu občanů; žádá členské státy, aby se zdržely jakýchkoli opatření, která by mohla ohrozit právo na volný pohyb vycházející z klíčové unijní legislativy;
3. naprosto odmítá jakékoli návrhy na snížení počtu migrantů v EU, neboť jsou v rozporu se zásadou volného pohybu osob zakotvenou ve Smlouvě o EU; poukazuje na to, že mobilita pracovních sil napomáhá konkurenceschopnosti evropského hospodářství;
4. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily důsledné prosazování právních předpisů Unie s cílem zaručit, že se všemi pracovníky EU bude zacházeno stejně a nebudou diskriminováni, pokud jde o přístup k zaměstnání, zaměstnanecké a pracovní podmínky, odměnu za práci, propuštění ze zaměstnání a sociální a daňové výhody, čímž by byla současně zajištěna spravedlivá hospodářská soutěž mezi podniky; naléhavě vyzývá vnitrostátní orgány, aby bojovaly proti všem bezdůvodným omezením či překážkám, které pracovníkům brání v uplatňování svého práva na volný pohyb, a aby zároveň potíraly všechny formy vykořisťování pracovníků;
5. připomíná, že volný pohyb pracovníků zajišťuje všem občanům Unie bez ohledu na jejich bydliště právo svobodně se pohybovat mezi jednotlivými členskými státy za účelem práce či pobytu;
6. vítá sdělení Komise COM(2013)0837, v němž je vymezeno pět opatření na pomoc členským státům a jejich místním orgánům při uplatňování právních předpisů a nástrojů EU tak, aby byl plně využit jejich potenciál, a v tomto ohledu zcela podporuje níže uvedená opatření, která by měly realizovat členské státy společně: pomoc členským státům v boji proti účelovým sňatkům (příručka); pomoc vnitrostátním orgánům při uplatňování pravidel EU o koordinaci sociálního zabezpečení (praktická příručka); pomoc vnitrostátním orgánům při řešení problémů sociálního začleňování (financování); výměny osvědčených postupů mezi místními orgány; školení a podpora místních orgánů za účelem uplatňování pravidel EU pro volný pohyb;
7. žádá členské státy, aby nediskriminovaly mobilní pracovníky EU tím, že budou mylně nepředpokládat, že tito pracovníci chtějí své právo na volný pohyb za účelem práce využít k nezákonnému získání sociálních dávek; zdůrazňuje, že žádný z členských států, které tvrdí, že čelí takové zátěži, nepředložil Komisi důkaz, který požadovala;
8. žádá Komisi, aby systematicky a pečlivě monitorovala dodržování základního práva legálních pracovníků EU na volný pohyb; vybízí Komisi, aby i nadále vyvíjela úsilí s cílem zajistit úplné a správné provedení a uplatňování směrnice 2004/38/ES členskými státy a aby přitom plně využívala své pravomoci zahájit řízení pro porušení předpisů;
9. vyzývá členské státy, aby plně a transparentně využívaly zdroje evropských fondů (Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj) na podporu integrace, sociálního začleňování a boje proti chudobě a na podporu činnosti na obecní úrovni, která má za cíl snížit počet marginalizovaných občanů;
10. připomíná členským státům jejich společenskou povinnost bojovat proti zneužívání svých systémů sociálního zabezpečení bez ohledu na to, dopouštějí-li se ho jeho vlastní občané nebo občané jiných členských států; žádá členské státy, aby dodržovaly ustanovení směrnice 2004/38/ES a aby řešily možné případy zneužití;
11. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.